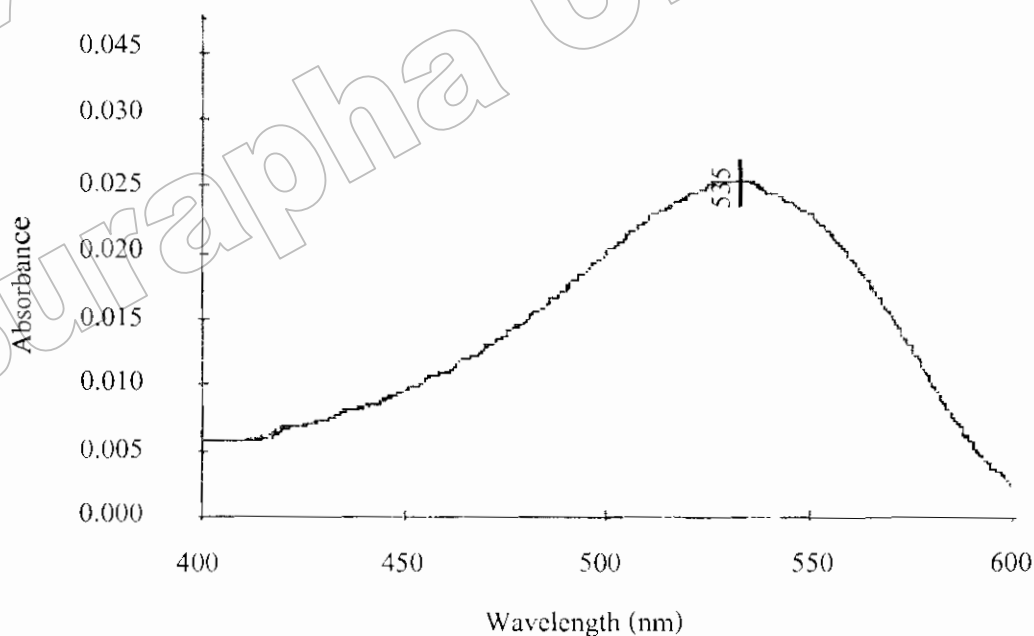

บทที่ 4

ผลการวิจัย

กราฟมาตรฐาน

การวิเคราะห์หาปริมาณโซเดียมไนไตรต์ด้วยวิธีวิวิ-วิสิเบิล สเปกโตรโฟโตเมตรี อาศัยพื้นฐานของปฏิกิริยาเคมีระหว่างสารวิเคราะห์และรีเอเจนต์ที่เกิดขึ้นอย่างสมบูรณ์ ได้ผลิตภัณฑ์ที่สามารถดูดกลืนแสงได้ที่ความยาวคลื่นเฉพาะค่าหนึ่ง ความเข้มแสงที่ถูกดูดกลืนจะแปรผันตรงกับปริมาณสารวิเคราะห์นั้น การคำนวณปริมาณสารวิเคราะห์จากการดูดกลืนแสง (Absorbance, A) ที่วัดได้ต้องใช้กราฟมาตรฐานที่สร้างขึ้นจากการนำสารละลายมาตรฐานโซเดียมไนไตรต์เข้มข้น 0.02, 0.05, 0.1, 0.2, 0.3, 0.4, 0.8 และ 1.0 ไมโครกรัมต่อมิลลิเมตร มาทำปฏิกิริยากับสารละลายซิลฟานิลไมด์ และสารละลายเอ็น-(1-แนฟทีล) เอทิลีนไดเอมีน ไดไฮโดรคลอไรด์ หลังจากนั้นนำสารละลายที่เตรียมได้ไปวัดค่าการดูดกลืนแสงของสารละลายสีชมพูที่ความยาวคลื่น 535 นาโนเมตร (โดยการสแกนหา $\lambda_{\max}$ ของสารละลายมาตรฐานโซเดียมไนไตรต์) จำนวน 3 ครั้ง ผลการทดลองแสดงในภาพที่ 4-1 และตารางที่ 4-1

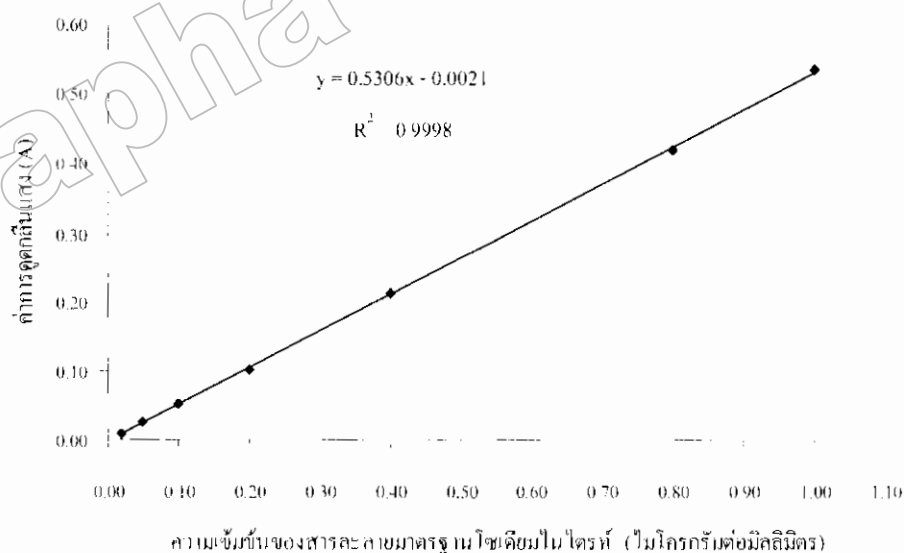

ภาพที่ 4-1 กราฟแสดงการสแกนหา $\lambda_{\max}$ ของสารละลายมาตรฐานโซเดียมไนไตรต์ เข้มข้น 0.2 ไมโครกรัมต่อมิลลิเมตร

ตารางที่ 4-1 ค่าการดูดกลืนแสงของสารละลายมาตรฐานโซเดียมไนไตรท์ที่ความเข้มข้นต่าง ๆ

ความเข้มข้นของ สารละลายมาตรฐาน โซเดียมไนไตรท์ (ไมโครกรัมต่อมิลลิตร)	ค่าการดูดกลืนแสง (A)			ค่าเฉลี่ย ± SD	%RSD
	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3		
0.02	0.012	0.006	0.006	0.008 ± 0.003	37.50
0.05	0.028	0.024	0.024	0.025 ± 0.002	8.00
0.10	0.056	0.050	0.050	0.052 ± 0.003	5.77
0.20	0.105	0.100	0.102	0.102 ± 0.003	2.94
0.40	0.213	0.210	0.215	0.213 ± 0.003	1.41
0.80	0.415	0.415	0.421	0.417 ± 0.003	0.72
1.00	0.531	0.527	0.537	0.532 ± 0.005	0.94

นำข้อมูลจากตารางที่ 4-1 มาสร้างกราฟมาตรฐานโดยให้แกน x เป็นความเข้มข้นของสารละลายมาตรฐานโซเดียมไนไตรท์ และแกน y เป็นค่าการดูดกลืนแสง ดังแสดงในภาพที่ 4-2

ภาพที่ 4-2 กราฟมาตรฐานระหว่างค่าการดูดกลืนแสงกับความเข้มข้นของสารละลายมาตรฐานโซเดียมไนไตรท์

การวิเคราะห์หาปริมาณโซเดียมไนไตรท์ในสารตัวอย่างไส้กรอกอีสาน

การวิเคราะห์หาปริมาณโซเดียมไนไตรท์ที่ตกค้างในผลิตภัณฑ์ไส้กรอกอีสาน ทำโดยซื้อผลิตภัณฑ์ไส้กรอกอีสาน จากแหล่งผลิตในจังหวัดนครราชสีมา จำนวน 5 แหล่งผลิต โดยเลือกผลิตภัณฑ์ไส้กรอกอีสานที่มีวันผลิต และมีขนาดใกล้เคียงกัน แล้วจึงทำการสกัดโซเดียมไนไตรท์จากสารตัวอย่าง จากนั้นนำส่วนที่สกัดออกมาได้ไปทำปฏิกิริยากับสารละลายซัลฟานิลไมด์ และสารละลายเอ็น-(1-แนฟทิล) เอททิสันไดเอมีน ไดไฮโดรคลอไรด์และนำไปวัดค่าการดูดกลืนแสงที่ความยาวคลื่น 535 นาโนเมตร จำนวน 2 ครั้ง ๆ ละ 3 ซ้ำ จำนวนหาค่าการดูดกลืนแสง และความเข้มข้นของโซเดียมไนไตรท์ในผลิตภัณฑ์ไส้กรอกอีสาน โดยใช้สมการเส้นตรงในกราฟมาตรฐาน (ภาพที่ 4-2) นำหนักผลิตภัณฑ์ไส้กรอกอีสานจำนวน 5 แหล่งผลิต ที่นำมาวิเคราะห์หาปริมาณโซเดียมไนไตรท์ ดังตารางที่ 4-2 และผลการวิเคราะห์ในตารางที่ 4-3

ตารางที่ 4-2 น้ำหนักผลิตภัณฑ์ไส้กรอกอีสานจำนวน 5 แหล่งผลิต ที่นำมาวิเคราะห์หาปริมาณโซเดียมไนไตรท์

แหล่งผลิต	น้ำหนัก (กรัม)			หมายเหตุ
	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3	
1	20.0017	20.0012	20.0017	ครั้งที่ 3 ใช้ในการหา
2	20.0014	20.0019	20.0014	%Recovery
3	20.0015	20.0013	20.0015	Spike Std. NaNO ₂
4	20.0016	20.0014	20.0016	10 µg
5	20.0019	20.0017	20.0019	

ตารางที่ 4-3 ค่าการดูดกลืนแสงของไซโตโครมในไตรโทในผลิตภัณฑ์ไส้กรอกอีสาน 5 แหล่งผลิต

แหล่งผลิต	ครั้งที่	ค่าการดูดกลืนแสง (A)			ค่าเฉลี่ย $\pm$ SD	%RSD
		วัดซ้ำ 1	วัดซ้ำ 2	วัดซ้ำ 3		
1	1	0.316	0.280	0.273	0.290 ± 0.023	7.93
	2	0.318	0.282	0.272	0.291 ± 0.024	8.25
2	1	0.064	0.056	0.051	0.057 ± 0.007	12.28
	2	0.068	0.058	0.055	0.060 ± 0.007	11.67
3	1	0.084	0.082	0.081	0.082 ± 0.002	2.44
	2	0.089	0.081	0.078	0.083 ± 0.006	7.23
4	1	0.078	0.073	0.069	0.073 ± 0.005	6.85
	2	0.076	0.071	0.066	0.071 ± 0.005	7.04
5	1	0.078	0.076	0.075	0.076 ± 0.002	2.63
	2	0.078	0.076	0.073	0.076 ± 0.003	3.95

จากตารางที่ 4-3 จำนวนหาความเข้มข้นของไซโตโครมในไตรโทในผลิตภัณฑ์ไส้กรอกอีสาน 5 แหล่งผลิต ผลการคำนวณแสดงในตารางที่ 4-4

๒
๖๖๔.๐๖
๐๖๓๔๐

27 06 46

ตารางที่ 4-4 ความเข้มข้นของโซเดียมไนไตรท์ในผลิตภัณฑ์ไส้กรอกอีสาน 5 แห่งผลิต

แหล่งผลิต	ครั้งที่	ความเข้มข้นของโซเดียมไนไตรท์ (ไมโครกรัมต่อมิลลิลิตร)			ค่าเฉลี่ย $\pm$ SD	%RSD
		วัดซ้ำ 1	วัดซ้ำ 2	วัดซ้ำ 3		
1	1	0.600	0.532	0.518	0.550 ± 0.044	8.00
	2	0.603	0.535	0.517	0.552 ± 0.045	8.15
2	1	0.125	0.109	0.100	0.111 ± 0.013	11.71
	2	0.132	0.113	0.108	0.118 ± 0.013	11.02
3	1	0.162	0.158	0.157	0.159 ± 0.003	1.89
	2	0.172	0.157	0.151	0.160 ± 0.011	6.88
4	1	0.151	0.142	0.134	0.142 ± 0.009	6.34
	2	0.147	0.138	0.128	0.138 ± 0.010	7.25
5	1	0.151	0.147	0.145	0.148 ± 0.003	2.03
	2	0.151	0.147	0.142	0.147 ± 0.005	3.40

จากข้อมูลในตารางที่ 4-4 คำนวณหาปริมาณโซเดียมไนไตรท์ในผลิตภัณฑ์ไส้กรอกอีสาน โดยใช้สมการที่ 3.1 ดังนี้

$$P = \frac{C \times V \times D}{W}$$

เมื่อ	P	=	ปริมาณโซเดียมไนไตรท์ในผลิตภัณฑ์ไส้กรอกอีสาน (มิลลิกรัมต่อกรัม)
	C	=	ความเข้มข้นโซเดียมไนไตรท์ที่อ่านจากกราฟมาตรฐาน (ไมโครกรัมต่อมิลลิกรัม)
	V	=	ปริมาตรสารละลายที่เตรียมได้ก่อนเจือจาง (มิลลิกรัม) เท่ากับ 100 มิลลิกรัม
	D	=	อัตราส่วนการเจือจาง เท่ากับ 1.67
	W	=	น้ำหนักตัวอย่าง (ผลิตภัณฑ์ไส้กรอกอีสาน ที่ปั้นละเอียด) (กรัม)

สำหรับการคำนวณหาปริมาณโซเดียมไนไตรท์จากแหล่งผลิตที่ 1 ทำโดยนำค่าความเข้มข้นของโซเดียมไนไตรท์มาแทนในสมการที่ 3.1 จะได้ว่า

$$P = \frac{0.600 \times 100 \times 1.67}{20.0017}$$

$$P = 5.010$$

สำหรับการคำนวณหาปริมาณโซเดียมไนไตรท์ในผลิตภัณฑ์ไส้กรอกอีสานจาก 4 แหล่งผลิต สามารถทำได้ในทำนองเดียวกัน ผลการคำนวณแสดงในตารางที่ 4-5

ตารางที่ 4-5 ปริมาณโซเดียมไนไตรท์ในผลิตภัณฑ์ไส้กรอกอีสานจาก 5 แหล่งผลิต

แหล่งผลิต	ครั้งที่	ปริมาณโซเดียมไนไตรท์ (มิลลิกรัมต่อกิโลกรัม)			ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย $\pm$ SD
		วัดซ้ำ 1	วัดซ้ำ 2	วัดซ้ำ 3		
1	1	5.010	4.442	4.325	4.592	4.599 ± 0.372
	2	5.035	4.467	4.317	4.606	
2	1	1.044	0.910	0.835	0.930	0.956 ± 0.106
	2	1.102	0.943	0.902	0.982	
3	1	1.353	1.319	1.311	1.328	1.332 ± 0.056
	2	1.436	1.311	1.261	1.336	
4	1	1.261	1.186	1.119	1.188	1.169 ± 0.075
	2	1.227	1.152	1.069	1.149	
5	1	1.261	1.227	1.211	1.233	1.229 ± 0.032
	2	1.261	1.227	1.186	1.225	

จากตารางที่ 4-5 นำผลการค้นพบปริมาณโซเดียมไนไตรท์วิเคราะห์ %Recovery จาก 5 แหล่งผลิต เพื่อเป็นตัวแทนของการค้นพบ แสดงผลในตารางที่ 4-6 และสรุปปริมาณโซเดียมไนไตรท์ในผลิตภัณฑ์ไส้กรอกอีสานจาก 5 แหล่งผลิต แสดงผลดังตารางที่ 4-7

ตารางที่ 4-6 ผลการวิเคราะห์เพื่อหา %Recovery ของปริมาณโซเดียมไนไตรท์ในผลิตภัณฑ์
ไส้กรอกอีสานจาก 5 แหล่งผลิต

แหล่ง ผลิต	ความเข้มข้นของ		ความเข้มข้นของ			เฉลี่ย (mg/kg)	%Recovery
	โซเดียมไนไตรท์ที่	Conc.spike (mg/kg)	โซเดียมไนไตรท์ที่พบ				
	พวก่อน spike		หลัง spike(mg/kg)				
	(mg/kg)		1	2	3		
1	4.599	0.500	5.116	5.084	5.053	5.084	97.00
2	0.956	0.500	1.512	1.449	1.402	1.455	99.80
3	1.332	0.500	1.937	1.811	1.717	1.822	98.00
4	1.169	0.500	1.732	1.654	1.559	1.649	96.00
5	1.229	0.500	1.795	1.685	1.638	1.706	95.40

ตารางที่ 4-7 สรุปปริมาณโซเดียมไนไตรท์ในผลิตภัณฑ์ไส้กรอกอีสานจาก 5 แหล่งผลิต

แหล่งผลิต	ปริมาณโซเดียมไนไตรท์ (มิลลิกรัมต่อกิโลกรัม)	SD	%RSD
1	4.599	0.372	8.09
2	0.956	0.106	11.09
3	1.332	0.056	4.20
4	1.169	0.075	6.42
5	1.229	0.032	2.60

จากตารางที่ 4-7 พบว่า ช่วงปริมาณโซเดียมไนไตรท์ที่พบในผลิตภัณฑ์ไส้กรอกอีสาน
เท่ากับ 0.956–4.599 มิลลิกรัมต่อกิโลกรัม ผลิตภัณฑ์ไส้กรอกอีสานจากแหล่งผลิตที่ 1 และ 2
มีปริมาณโซเดียมไนไตรท์มากที่สุด และน้อยที่สุด ตามลำดับ